

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра зарубіжної преси та інформації

Затверджено на засіданні кафедри
зарубіжної преси та інформації
факультету журналістики
Львівського національного університету
імені Івана Франка

Протокол №1 від 31 серпня 2020 року
В.о.зав. кафедри _____ проф. М.Г. Житарюк

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Сучасний медійний дискурс публіцистики і культури»,
що викладається в межах ОПП
другого освітньо-наукового рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 061 – журналістика

Львів – 2020

СИЛАБУС КУРСУ
«Сучасний медійний дискурс публіцистики і культури»
2020-2021 навчального року

Назва курсу	«Сучасний медійний дискурс публіцистики і культури»
Адреса викладання курсу	Вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра зарубіжної преси та інформації
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика, Спеціальність – 061 Журналістика
Викладачі курсу	Лильо Тарас Ярославович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри зарубіжної преси та інформації
Контактна інформація викладачів	taras.lylo@lnu.edu.ua, Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 304
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю) та відповідно до графіка чергування на кафедрі. Також можливі он-лайн консультації через Skype, Zoom, E-mail та інші ресурси. Час он-лайн консультацій можна також узгодити у телефонному режимі або, написавши на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/academics/postgraduates
Інформація про курс	Курс «Сучасний медійний дискурс публіцистики і культури» розрахований для студентів-магістрів першого року навчання і покликаний не тільки ознайомити студентів з найновішими публіцистичними рецепціями основних тенденцій у сучасному, а й запропонувати оптимальні аргументаційні моделі, що дають змогу журналістові, публіцистові вийти за рівень фіксації події та побачити за фактом явище, коректно подати контекст, в якому ця подія набуває сенсу.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Сучасний медійний дискурс публіцистики і культури» є дисципліною зі спеціальності 061 - Журналістика для освітньої програми магістр журналістики, яка запланована у 2 семестрі в обсязі 5 кредитів (за Європейською кредитно-трансферною системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Курс покликаний сприяти вмінню вчасно виявити проблему, сформулювати тему, осмислити концепцію і знайти ефективні способи її практичної реалізації у власному публіцистичному тексті. Зокрема коректно використовувати аргументаційну базу сучасної закордонної журналістики, критично осмислювати основні тенденції розвитку сучасного світу, бачити за фактом явище, розгорнути інформаційний фрагмент до загальної картини за прикладом провідних зарубіжних публіцистів.
Література для вивчення дисципліни	<p style="text-align: center;">Базова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Владимиров В. Журналістика, особа, суспільство: проблема розуміння. – К., 2003. 2. Лильо Т. Світоглядна журналістика. – Львів, 2010. – 152 с.

3. Лось Й. Публіцистика й тенденції розвитку світу: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації: У 2 ч. – Ч. 1. – Львів: ПАІС, 2008. – 376 с.
4. Свитич Л. Введение в специальность. Профессия: журналист: Учебное пособие. – Москва, 2007. – 255 с.
5. Титаренко М. Світоглядна публіцистика: спроба полемічного дискурсу // Вісник Львів. ун-ту. – Серія журналістика. – 2006. – № 28. – С. 118–134.
6. Шлемкевич М. Новочасна потуга // Верхи життя і творчості. – Нью-Йорк; Торонто, 1958. – С. 109–146.

Допоміжна та інформаційні ресурси

1. Zanussi K. Bigos nie zginie!.. w rodzinnej Europie. – Warszawa, 2003. – 121s.
2. Зануссі К. “Я ненавиджу комунізм, проте не можу ненавидіти людей” // День. – 1999. – 17 черв.
3. Майстер і свобода. Режисер світу Кшиштоф Зануссі про Польщу, Україну та мистецтво // День. – 2004. – 1 квіт.
4. Рацінгер Й. Цінності в часи перемін. – Львів: Місіонер, 2006. – 167 с.
5. Кьеза Дж. Бесконечная война. – Москва, 2003. – 208 с.
6. Кьеза Дж. Война империй: Восток – Запад. – М., 2006. – 320 с.
7. Маніфест ведучих журналістів Італії о створенні організації MegaChip // Літературна газета. – 2002. – 16-22 окт.
8. Томас Гілланд Еріксон. Тиранія моменту: швидкий і повільний час в інформаційну добу/Переклад з англійської Віктора Дмитрука. – Львів: Кальварія, 2004. – 196с.
9. Gonzalez de Cardedal Olegario. List do przyjaciela dziennikarza. – Olsztyn, 1996.
10. Осадчук Б. Єжи Ґедройц – великий поляк, видавець, редактор, основоположник українсько-польського порозуміння // Сучасність. – 2001. – С. 125 – 135.
11. Mieroszewski J. ABC polityki “Kultura” // Zdzisław Kudelski. Spotkania z paryską “Kulturą”. – Warszawa. – 1995. 278 s.
12. Mieroszewski J. Budujemy dom // Kultura. – 1954. – nr.84.
13. Українське коло Культури // Український журнал. – 2006. – Ч. 4. – С. 13-15.
14. Kowalczyk Andrzej Stanisław. Giedroyc i “Kultura”. – Wrocław, 2000. – 316 s.
15. Простір свободи. Україна на шпальтах паризької “Kultura”. – К.: Критика, 2005.
16. Nie jesteśmy ukrainofilami. Polska myśl polityczna wobec Ukraińców i Ukrainy. Antologia tekstów. – Wrocław, 2002. – 428 s.
17. Алексієвич С. Чорнобиль:хроніка майбутнього. – К., 1998.

Тривалість курсу	Курс становить 150 год.
Обсяг курсу	Загальний обсяг годин – 150 , з них 32 год. лекційних занять, 16 год. практичних занять Тижневе навантаження студента становить 3 год. аудиторних занять
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент має: - коректно використовувати аргументаційну базу сучасної закордонної журналістики, - критично осмислювати основні тенденції розвитку сучасного світу, - вміти бачити за фактом явище, розгортати інформаційний фрагмент до загальної картини (за прикладом провідних зарубіжних публіцистів).
Ключові слова	Макротекст, медійний дискурс, світоглядна публіцистика, аксіологія
Формат курсу	Стаціонарне навчання
Теми	Див. СХЕМУ КУРСУ, додану до силабуса
Підсумковий контроль, форма	Підсумком курсу «Сучасний медійний дискурс публіцистики і культури» є залік.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з загальних та журналістичнознавчих дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату магістра
Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	Лекції, практичні заняття, написання есе за результатами самостійного опрацювання однієї з тем, консультування, дискусії.
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни вивчення курсу може потребувати використання мультимедійного комплексу.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Підсумком курсу «Сучасний медійний дискурс публіцистики і культури» є залік, який містить оцінювання за 100-бальною системою (50 балів – студенти набирають впродовж практичних занять, 20 – за проект, 30 – залікова робота. Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, коментар). Академічна добросовісність: Очікується, що роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, списування становлять приклади можливої академічної недобросовісності. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі є підставою для її незарахування. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі аудиторні заняття з курсу. Про неможливість відвідати заняття студенти мають повідомляти викладача особисто або через старост груп. У будь-якому разі вони зобов'язані дотримуватися усіх термінів, що визначені для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, викладач надасть виключно з освітньою метою без права її передачі третім особам. Викладач також заохочує студентів до використання іншої літератури та джерел, яких немає у переліку рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні (контрольній),

	самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, якщо це не пов'язано з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не можуть бути толеровані.
Питання до заліку чи екзамену.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке світоглядна публіцистика? 2. Що таке макротекст? 3. Що таке аксіологічні особливості публіцистичного тексту? 4. Що таке медійний дискурс? 5. Які ознаки публіцистичності тексту?
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу може бути надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ, АБО СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасний медійний дискурс публіцистики і культури»

Змістовий модуль 1. Світоглядні засади функціонування публіцистики.

Тема 1. ЗМІ та світогляд.

Світогляд і журналістська/публіцистика. Світоглядні засади функціонування преси думок. Проблема світоглядного плюралізму в сучасних ЗМІ. Журналістський світогляд і журналістська спеціалізація.

Література:

1. Владимиров В. Журналістика, особа, суспільство: проблема розуміння. – К., 2003.
2. Лильо Т. Світоглядна журналістика. – Львів, 2010. – 152 с.

3. Лось Й. Публіцистика й тенденції розвитку світу: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації: У 2 ч. – Ч. 1. – Львів: ПАІС, 2008. – 376 с.
4. Титаренко М. Світоглядна публіцистика: спроба полемічного дискурсу // Вісник Львів. ун-ту. – Серія журналістика. – 2006. – № 28. – С. 118–134.
6. Шлемкевич М. Новочасна потуга. Ідеї до філософії публіцистики // Верхи життя і творчості. – Нью-Йорк; Торонто, 1958. – С. 109–146. – Режим доступу: <https://lysty.net.ua/novochasna-potuha/>

Тема 2. Криза макротексту.

Поняття макротексту. Причини і наслідки кризи макротексту. Макротекст в умовах гіпертекстового домінування.

Література :

1. Gabler N. Koniec świata idei // Forum. – 2011. – 12-18.09. – Режим доступу: http://www.poloniabookstore.com/mp3/Koniec_Swiata_Idei.pdf
2. Лильо Т. Криза макротексту // Публіцистика і тенденції розвитку світу. – Львів, 1999. – С. 65-72. – Режим доступу: http://old.journ.lnu.edu.ua/publications/publicystyka01/Publicystyka_P1_04_Lylio.pdf

Тема 3. Еволюція мислення і стилів публіцистичної творчості.

Магічне мислення і міфологічний текст. Раціональне мислення і текст, що переконує. Позитивізм і прагматичний текст. Драйв-мислення і гедоністичний текст. Гуманістичне мислення і смислотвірний текст. Net-мислення і мережевий текст. Системність публіцистичного тексту.

Література:

1. Проніна Е.Е. Психология журналистского творчества. – 2-е издание. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 2003. – 230 с.

Змістовий модуль 2. Публіцистика у контексті основних світових тенденцій.

Тема 4. Публіцистика “морального неспокою” Кшиштофа Зануссі.

Течія “морального неспокою” у публіцистиці та кінопубліцистиці. Колумністика К.Зануссі (тижневик “Polityka”). Проблеми польської ідентичності в публіцистиці К. Зануссі. Публіцистичні рецепції Європи та України. Цивілізаційні виклики сучасній людині за Кшиштофом Зануссі.

Література:

1. Zanusso K. Bigos nie zginie!.. w rodzinnej Europie. – Warszawa, 2003. – 121s.
2. Зануссі К. “Я ненавиджу комунізм, проте не можу ненавидіти людей” // День. – 1999. – 17 черв.
3. Майстер і свобода. Режисер світу Кшиштоф Зануссі про Польщу, Україну та мистецтво // День. – 2004. – 1 квіт.

Тема 5. Публіцистика С. Куртуа та Р. Сешера про Вандейську трагедію.

Тема екстермінації та способи її актуалізації у сучасній французькій публіцистиці. Політика пам’яті та публіцистика.

Література:

1. Чорна книга комунізму. Злочини, терор і репресії / Стефан Куртуа, Ніколя Верт, Жан-Луї Панне, Анджей Пачковський, Карел Бартошек, Жан-Луї. – 2008. – 712 с.
2. Лильо Т. Прелюдія злочинів // Листи до приятелів. – 2012. – Ч.1. - Режим доступу: https://issuu.com/letters/docs/lysty_03_03

Тема 6. Публіцистика Й. Рацінгера.

Амбівалентність цінностей свобода, прогрес, наука. Мета держави і демократії. Віра і розум у сучасному суспільстві.

Література:

1. Рацінгер Й. Цінності в часи перемін. – Львів: Місіонер, 2006. – 167 с.

Тема 7. Публіцистика Джульєтто К'єзи

Політична журналістика Джульєтто К'єзи (газети “Уніта”, “Ла Stampa”). Московський період публіцистики Дж. К'єзи. Дж. К'єза – свідок новітньої історії Афганістану: специфіка публіцистичного вираження війни. Рецепція Росії у публіцистиці Дж. К'єзи. Дж. К'єза й рух “MegaChip”. Маніфест італійських журналістів.

Література:

1. Кьеза Дж. Бесконечная война. – Москва, 2003. – 208 с.
2. Кьеза Дж. Русская рулетка. Что случится в мире, если Россия распадется? – М., 2000. – 196 с.
3. Кьеза Дж. Война империй: Восток – Запад. – М., 2006. – 320 с.

Тема 8. Концепція публіцистичного призначення Олегаріо Гонзалеса де Кардедала.

Газета як структура і душа. Чотири призначення публіциста. Переконувати про спільне призначення і надію. Що означає бути публіцистом. Інтерпретатори ситуацій. Професійне пізнання порядку дійсності.

Література :

1. Olegario Gonzalez de Cardedal. List do przyjaciela dziennikarza // Dziennikarski etos. – Olsztyn, 1996. – S. 300-301.

Тема 9. Політична філософія журналу “Kultura” (Париж)

Прогностичність публіцистики журналу. Принцип “окреслення надчасових, спільних для різних культур та епох тем у політиці”. Середовище журналу “Kultura” як епіцентр мислення категоріями незалежної держави. Стратегія апелювання до ситуативного зла. Потреба переборювати ідеологічні упередження. Трансмісія правди – тривалий процес.

Література :

1. Осадчук Б. Єжи Ґедройц – великий поляк, видавець, редактор, основоположних українсько-польського порозуміння // Сучасність. – 2001. – С. 125 – 135.
2. Mieroszewski J. ABC polityki “Kultury” // Zdzisław Kudelski. Spotkania z paryską “Kulturą”. – Warszawa. – 1995. 278 s.
3. Mieroszewski J. Budujemy dom // Kultura. – 1954. – nr.84.
4. Kowalczyk Andrzej Stanisław. Giedroyc i “Kultura”. – Wrocław, 2000. – 316 s.

Тема 10. Концепт “Україна” в публіцистиці журналу “Kultura” (Париж)

Позиція журналу у справі вбивства Симона Петлюри. Аргументація листа Юзефа З. Маєвського. Концепція статті Юзефа Лободовського “Проти почвар минулого”. Видання антології Юрія Лавріненка “Розстріляне відродження”. Аргументаційна база публікації Бориса Левицького “Українці і ліквідація Варшавського повстання”. Мотивація публікації спогадів генерала Павла Шандрука. Реакція західної публіцистики, зокрема польської. Антологія Івана Кошелівця “Україна 1956-1968”. “Декларація в українській справі” 1977 року.

Література :

1. Українське коло Культури // Український журнал. – 2006. – Ч. 4. – С. 13-15.
2. Простір свободи. Україна на шпальтах паризької “Kultury”. – К.: Критика, 2005.

Тема 11. Публіцистика Світлани Алексієвич.

Аргументаційна база книжки “Чорнобиль: хроніка майбутнього”. Жанр “людських голосів”. Громадянська позиція публіцистки.

Література :

1. Алексієвич С. Чорнобиль:хроніка майбутнього. – К., 1998.

Змістовий модуль 3. Динаміка світоглядних орієнтацій у сучасному публіцистичному дискурсі.

Тема 12. Сучасна зарубіжна фотопубліцистика. Способи актуалізації викликів сучасному світові й людині.

Фотопубліцистика Джеймса Нахтвея. Етичні аспекти фотопубліцистики: випадок Кевіна Картера. Публіцистична актуалізація війни у фільмі “Одна сота секунди” (Великобританія).

Література :

1. <http://www.jamesnachtwey.com/>
2. https://www.ted.com/talks/james_nachtwey_moving_photos_of_extreme_drug_resistant_tb#t-3107
3. James Nachtwey, Inferno, (London: Phaidon Press, 2003), 470.

Тема 13. Публіцистичні рецепції Росії у текстах Михаїла Епштейна.

Дух орди. Низькопробність росіян. Проблема відповідальності російської культури за сучасний менталітет росіянина.

Література :

1. Епштейн М. По той бік совка. Політика на грані гротеску. – К., 2016. – 320 с.

Тема 14. Публіцистика Вацлава Гавела.

Одновимірність людини. Співдружність вражених. Коріння посткомуністичного світосприйняття.

Література :

1. Гавел В. Слово про слово. Промова на врученні Премії миру, яку присуджують книготорговельні організації ФРН. – Режим доступу: <https://lysty.net.ua/slovo-havela/>
2. Гавел В. Посткомунізм (фрагменти). – Режим доступу: <https://lysty.net.ua/postcomm/>
3. Гавел В. Промови та есеї. – К., 2017.

Тема 15. Публіцистика Галини Акерман.

Ідеологема «Победа» в російській пропаганді. Когнітивна війна. «Безсмертний полк» як псевдорелігія росіян.

Література:

1. Акерман Г. Безсмертний полк. Священна війна Путіна. – 2019. – 216 с.

Тема 16. Публіцистика Габріели Кубі.

Дилема свободи. Зміщене поняття істини. Толерантність – бойове поняття релятивізму.

Література:

1. Кубі Г. Глобальна сексуальна революція. Руйнування свободи в ім'я свободи. – Тернопіль, 2018. – 327 с.